

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Cluster Curaçao
Datum
12 juni 2019
Ons kenmerk
Cft 201900080

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

Pagina
1/6

Bijlagen
-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2019 Curaçao

Geachte heer Gijsbertha,

Op 27 mei 2019 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de eerste uitvoeringsrapportage (UR) over het eerste kwartaal van 2019 ontvangen. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) zendt de Raad van Ministers uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal de UR aan het Cft en aan de Staten. De eerste UR voor 2019 is niet tijdig ingediend.

Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft waarvan een afschrift aan de Staten en de minister-president wordt verstuurd.

Oordeel

De eerste UR laat naast het resultaat over het eerste kwartaal 2019 ook een bijgesteld resultaat over 2018 zien. Mede vanwege aangegane verplichtingen ter waarde van ANG 14,8 miljoen, verwacht het Cft dat het tekort over 2018 verder oploopt naar ANG 90,4 miljoen. Hiermee komt het totaal te compenseren tekort voor de jaren 2017 en 2018 in totaal uit op ANG 207,2 miljoen. De jaarrekening 2018 zal het definitief te compenseren tekort tonen. Naast tegenvallende baten overschrijden de lasten de prognose uit de vierde UR 2018. De door de minister benoemde maatregelen¹, waaronder een verplichtingenstop en het voorafgaand financieel toezicht, blijken ineffectief. Het Cft vraagt de minister om een toelichting te geven op deze overschrijding en aan te geven hoe hij overschrijding van de begrote lasten in 2019 zal voorkomen.

De realisatie van de lasten is in het eerste kwartaal van 2019 ANG 7,6 miljoen hoger dan de prognose in de eerste UR 2019. Hier staat tegenover dat de gerealiseerde baten ANG 6 miljoen hoger zijn dan de prognose in de UR.

¹ Zaaknummer: 2018/046013

De realisatie ligt daarmee vooralsnog in lijn met de prognose. De rentelasten blijven onder de rentenlastnorm. De schuldquote is gestegen naar 45,3 procent per ultimo 31 maart 2019. De door het Cft in het kader van duurzame overheidsfinanciën geadviseerde bovengrens voor de schuldquote bedraagt 45 procent.

In zijn advies bij de eerste begrotingswijziging (BW) 2019 van 15 april jl.² heeft het Cft aangegeven dat de BW niet voldoet aan de normen van de Rft en dat de BW naar verwachting zal leiden tot tekort op de gewone dienst van ANG 112 miljoen. Op basis van uitvoeringsinformatie is, per saldo ten opzichte van de prognose, een zeer beperkt verschil zichtbaar van ANG 1,6 miljoen negatief. De (aangepaste) BW is nog niet aangeboden aan het Cft noch behandeld door de Staten. Het Cft verzoekt u aan te geven wanneer deze BW zal worden behandeld en dit ook te doen voor de Nota van Wijziging (NvW) bij de begroting 2019 en de tweede begrotingswijziging bij de begroting 2018. Het Cft verzoekt u conform uw toezegging in uw brief van 13 maart 2019³ het Cft te informeren over de voortgang.

De kapitaaldienst 2019 sluit in de eerste UR met een voorlopig voordelig saldo van ANG 281,1 miljoen. Dit saldo ligt ANG 212,5 miljoen hoger dan de prognose en dit wordt grotendeels verklaard door de verkoop van UTS en de aangetrokken lening uit 2018. Het Cft vraagt de minister de financiële afwikkeling van de verkoop van UTS en de gevolgen voor de begroting nader toe te lichten. Volgens de Groeistrategie zet de Regering van Curaçao éénmalige opbrengsten uit privatisering in voor economische structuurversterking. Vanwege het belang van versterking van de structuur van de economie voor gezonde overheidsfinanciën op lange termijn, vraagt het Cft de minister om nadere toelichting op de besteding van de met de verkoop van UTS gegeneerde opbrengst.

Het Cft verzoekt de minister om binnen veertien dagen te reageren op de in deze brief genoemde verzoeken om nadere toelichting.

Toelichting

Gewone dienst 2018

De eerste UR 2019 toont nieuwe informatie ten aanzien van de realisatie in 2018. In tabel 1 is in beeld gebracht hoe het voorlopige resultaat 2018 zich heeft ontwikkeld. Ten opzichte van de vierde UR 2018 is het tekort 2018 toegenomen met ANG 37,7 miljoen. Bij dit tekort heeft het Cft de openstaande verplichtingen voor goederen en diensten (ANG 11,7 miljoen) en de subsidies & overdrachten (ANG 3 miljoen) al opgeteld. Bij de lasten wordt de toename van het tekort 2018, ten opzichte van de vierde UR 2018, veroorzaakt door een tegenvaller bij de subsidies en overdrachten (ANG 27,8 miljoen) en een meevaller bij de goederen en diensten (ANG 14,0 miljoen).

² Kenmerk: Cft 201900042

³ Zaaknummer: 2019/009687

Bij de baten is het tekort 2018 toegenomen door tegenvallers bij de belastingen (ANG 10,3 miljoen) en de post 'andere baten' (ANG 14,8 miljoen). Het Cft heeft ambtelijk vernomen dat de tegenvaller bij de post 'andere baten' het gevolg is van dividendbetalingen die wachten op formele besluitvorming en die daarom nog niet zijn verwerkt in de administratie.

Als gevolg van de toename van het tekort met ANG 37,7 miljoen komt het totaal te compenseren tekort voor de jaren 2017 en 2018 uit op ANG 207,2 miljoen. De jaarrekening 2018 zal het definitief te compenseren tekort tonen.

Tabel 1: Prognose en realisatie baten en lasten 2018

	Realisatie 4 ^e UR 2018	Prognose 4 ^e UR 2018	Realisatie 1 ^e UR 2019	Prognose 4 ^e UR t.o.v. realisatie in 1 ^{ste} UR
Lasten	1646,1	1685,3	1697,9	12,6
Baten	1606,9	1632,6	1607,5	-25,1
Saldo	-39,2	-52,7	-90,4	-37,7

Gewone dienst 2019

De realisatie van de lasten ligt in het eerste kwartaal ANG 7,6 miljoen hoger dan de kwartaalprognose uit de eerste UR 2019. De baten liggen ANG 6 miljoen hoger dan de prognose. Per saldo is er daarmee ten opzichte van de prognose een beperkt verschil zichtbaar van ANG 1,6 miljoen negatief (zie tabel 2). Als de realisatie van het eerste kwartaal 2019 wordt afgezet tegen de realisatie in het eerste kwartaal 2018 zijn er geen significante afwijkingen zichtbaar. Dit geldt ook voor de realisatie van de belastingen.

Tabel 2: Prognose en realisatie 2019 in het eerste kwartaal

	Prognose 1e UR	Realisatie 1e UR	Vershil
Lasten	371,6	379,2	-7,6
Baten	438,4	444,4	6,0
Saldo	66,8	65,2	1,6

De jaarprognose 2019 in de eerste UR wijkt op onderdelen af van de begroting (na verwerking van de NvW en de eerste BW 2019). Het verwachte jaarresultaat over 2019 komt conform de prognose in de eerste UR 2019 uit op ANG 38,5 miljoen negatief. In de BW werd nog uitgegaan van een negatief resultaat van ANG 46,5 miljoen (zie tabel 3). Dit verschil wordt verklaard door een verlaging van de stelpost 'onvoorzien' met ANG 5 miljoen en een verhoging van de verwachte erfpacht inkomsten met ANG 3 miljoen.

Tabel 3: Vastgestelde begroting 2019 t.o.v. de jaarprognose in de eerste UR 2019

	Begroting	Prognose UR1 2019	Verschil
Lasten	1663,6	1658,7	-4,9
Baten	1617,2	1620,2	3,0
Saldo	-46,5	-38,5	-8,0

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst 2018 sluit met een nadelig saldo van ANG 87,9 miljoen. Ten opzichte van de prognose vallen de investeringen ANG 31,7 miljoen hoger uit dan verwacht. De inkomsten vallen ANG 73,4 miljoen lager uit dan verwacht, wat voornamelijk het gevolg is van de lening van ANG 69,1 miljoen die later dan gepland is aangetrokken en daardoor als inkomst in 2019 wordt verantwoord.

Het nadelige saldo wordt vertekend door de uitgaven die in 2018 zijn gedaan in het kader van de bouw van het HNO (ANG 91,9 miljoen). De inkomsten van de lening voor het HNO zijn in eerdere jaren verantwoord en zouden daarom in mindering gebracht moeten worden op het saldo. Het bijgestelde saldo van de kapitaaldienst komt daarmee uit op ANG 4 miljoen positief.

De kapitaaldienst 2019 sluit in de eerste UR met een voorlopig voordelig saldo van ANG 281,1 miljoen. Dit saldo ligt ANG 212,5 miljoen hoger dan de prognose en dit wordt grotendeels verklaard door de verkoop van UTS en de aangetrokken lening uit 2018. Het Cft heeft over de administratieve verwerking van de verkoop vragen gesteld aan de SOAB. Volgens de Groeistrategie zet de Regering van Curaçao éénmalige opbrengsten uit privatisering in voor economische structuurversterking. Vanwege het belang van versterking van de structuur van de economie voor gezonde overheidsfinanciën op lange termijn, vraagt het Cft de minister om nadere toelichting op de besteding van de met de verkoop van UTS gegenereerde opbrengst.

Rentelastnorm, schuldquote en betalingsachterstanden

De rentelastnorm bedraagt momenteel circa ANG 119 miljoen. De totale rentelasten van de rechtspersonen in de collectieve sector komen in 2019 uit op circa 58 procent van de rentelastnorm, waarmee wordt voldaan aan de rentelastnorm uit artikel 15 lid 1c van de Rft. De schuldquote bedraagt 45,3 procent per ultimo 31 maart 2019. Het Cft adviseert in het kader van duurzame overheidsfinanciën een bovengrens voor de schuldquote van 45 procent.

De mutaties van de schuld van de collectieve sector bestaan uit een aflossing op de langlopende leningen in januari van ANG 8,2 miljoen, een in februari 2019 aangegane lening van ANG 69,1 miljoen en een aanpassing van de betalingsachterstand bij het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC).

Dividenden en afdrachten overreserves

De regering heeft aangegeven een beheersstructuur voor overheidsentiteiten te ontwikkelen waar een dividendbeleid onderdeel van uitmaakt. Dit is een onderdeel van de roadmap naar een goedkeurende accountantsverklaring.

In de eerste UR wordt aangegeven dat inmiddels een dividendbeleid is opgesteld en aangeboden aan de minister van Financiën vooruitlopend op de afronding van de beheersstructuur. Het Cft ontvangt graag de notitie dividendbeleid zodra deze is vastgesteld. Daarnaast acht het Cft het positief dat tegelijkertijd wordt gewerkt aan een beheerstructuur voor gesubsidieerde instellingen. Het Cft wordt graag verder geïnformeerd over de inhoud en de implementatie van deze structuur.

Het Cft voorziet mogelijke risico's bij enkele baten die verantwoord zijn en waarvoor nog geen betaalafspraken zijn gemaakt. Dit geldt met name voor de afdrachten van het Kadaster van ANG 15 miljoen en BIE van ANG 3,9 miljoen. Het Cft heeft u bij de derde UR 2018⁴ reeds verzocht om concrete betaalafspraken te maken. Ook de af te dragen licentierechten van het BT&P van ANG 14,9 miljoen zijn nog niet ontvangen.

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie is in het eerste kwartaal gestegen naar ANG 261,2 miljoen, ten opzichte van een stand van ANG 102,7 miljoen aan het einde van het vierde kwartaal 2018. Deze stijging wordt onder meer veroorzaakt door de verkoop van UTS en de aangetrokken lening ten behoeve van investeringen in materiële vaste activa. Een algemeen aanvaard kengetal om uit te drukken in hoeverre men over voldoende liquide middelen beschikt is de current ratio. Curaçao geeft aan dat een current ratio tussen de 1 en 1,5 gewenst is. De current ratio is op basis van de toename van de liquide middelen in het eerste kwartaal gestegen naar 1,2 en daarmee binnen de beoogde bandbreedte. Uit de Groeistrategie begrijpt het Cft dat de opbrengst uit de verkoop van UTS wordt ingezet voor economische structuurversterking en niet zal worden gebruikt ter dekking van consumptieve bestedingen. Het Cft onderschrijft deze keuze omdat dit bijdraagt aan structureel gezonde overheidsfinanciën.

Financieel beheer

Op 17 oktober 2018 hebben de regering van Curaçao en het Cft afgesproken dat de regering verbeteringen zal aanbrengen in het financieel beheer om zo tot een goedkeurende controleverklaring te komen bij de jaarrekening 2021. Voor het behalen van deze doelstelling heeft Curaçao een roadmap vastgesteld. Middels de BW 2019 is ANG 3 miljoen vrijgemaakt voor de versterking van de financiële functie binnen het overheidsapparaat. In de eerste UR wordt verslag gedaan van de voortgang van de uitvoering van de roadmap. Het Cft waardeert het opnemen van deze informatie in de uitvoeringsrapportage. Het Cft verzoekt u om in de tweede UR concreter inzicht te verschaffen in de werkzaamheden bij de uitvoering van de verschillende projecten, bijvoorbeeld over de subdoelen van de roadmap en daarbij ook de uitdagingen en risico's te benoemen. Hierdoor kan het projectverloop beter gevolgd worden.

Collectieve sector en andere informatieverzoeken

Conform artikel 23 lid 1 van de Rft dient vóór 1 april 2019 de geactualiseerde samenstelling van de collectieve sector vastgesteld te zijn. Het Cft heeft deze nog niet ontvangen en vraagt de minister om over de stand van zaken te rapporteren.

⁴ Cft 201800259

Kenmerk
Cft 201900080
Blad
6/6

Daarnaast heeft het Cft behoefte aan nadere informatie over de betaalafspraken met Bureau Intellectueel Eigendom (BIE), het Kadaster (conform onze brief van 14 januari⁵) en Bureau telecom en Post (BTP) (conform ons advies bij de vierde UR 2018⁶), opdat eventuele additionele tegenvallers tijdig in beeld gebracht worden. Tevens zou het Cft willen beschikken over de realisatie cijfers van het SVB over de uitvoering van de sociale fondsen. Het Cft verzoekt u de benoemde punten nader toe te lichten.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De voorzitter van de Staten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao

⁵ Kenmerk: Cft 201900003

⁶ Kenmerk: Cft 201900021